

VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE – OKRUHY KE ZKOUŠCE _ MŠ

1. Předmět vývojové psychologie (fylogeneze, antropogeneze, ontogeneze ...)
2. Pojem vývoj, základní vývojové procesy, zákonitosti vývojových změn.
3. Přehled vývojových fází ontogeneze
4. Determinace vývoje lidské psychiky (vnitřní a vnější činitelé).
5. Základní teorie determinace vývoje člověka a jejich kritické hodnocení (environmentalistické, nativistické, interakcionalistické, individualistické ...)
6. Teorie periodizace vývoje, vývojová specifika (Piaget, Kohlberg, Freud, Erikson).
7. Senzitivní období ve vývoji jedince.
8. Vývoj kognitivních procesů, emoční a sociální vývoj v jednotlivých vývojových fázích ontogeneze (prenatální období, novorozenec, kojeneček, batole, předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk).
9. Vývoj, funkce a možnosti rozvoje pozornosti v předškolním věku.
10. Socializace dítěte předškolního věku, rozvoj dětské identity.
11. Zvláštnosti emočních reakcí dítěte (batolecího - předškolního věku).
12. Vývoj kognitivních procesů (vnímání, představy, fantazie, paměť, pozornost, myšlení).
13. Interiorizace sociálních (zvláště morálních) norem, vývoj morálního usuzování.
14. Hra a její význam v rozvoji dítěte předškolního věku.
15. Dětská kresba a její vývoj.
16. Vstup dítěte do školy, problém školní zralosti a připravenosti na školu.
17. Vývoj a funkce řeči, podmínky jejího utváření v průběhu ontogeneze.
18. Pojem dvojná vazba (double bind).
19. Psychická deprivace v dětství a její vliv na vývoj dítěte.
20. Rodina jako základní socializační činitel (základní typy výchovy, typy dysfunkčních rodin, tranzitorní a netranzitorní krize).
21. Příčiny rozdílů v psychickém vývoji chlapců a dívek.

!!! nejde o to, naučit se odříkávat názvy či definice – je třeba rozumět tomu, co se v daném vývojovém stádiu děje a umět to 2-3 větami vyjádřit

Určitě se dobře naučte periodizace v kontextu věkových stádií (co tam probíhá)

LITERATURA

- ALLEN, K.E., MAROTZ, L.R. *Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do 8 let*. Praha: Portál, 2005.
- ATKINSONOVÁ, R. L. a kol. *Psychologie*. Praha, Portál, 2003.
- BOYATZIS, CH. J., JUNN, E.N. *Child growth and development*. Guilford: Dushkin, 1996.
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha, Portál 2007.
- ERIKSON, E. H. *Dětství a společnost*. Praha: Argo, 2002.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Velký psychologický slovník*. Praha, Portál, 2010.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*, 2 vyd. Praha: Grada Publishing, 2006.
- MATĚJČEK, Z. *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte*. Praha, Grada 2005.
- MATĚJČEK, Z. *Co děti nejvíc potřebují*. Praha: Portál, 2010.
- MATĚJČEK, Z. *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: Portál, 2011.
- MATĚJČEK, Z. *Co, kdy a jak ve výchově*. Praha, Portál 1996.
- MERTIN, V.; GILLERNOVÁ, I. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha: Portál, 2015.
- MICHEL, G.F. *Developmental psychology*. London: Cambridge, MIT press, 1999.
- NAKONEČNÝ, M. *Základy psychologie*. Praha, Portál, 1998.
- PIAGET, J.; INHELDER, B. *Psychologie dítěte*. Praha: Portál, 2014.
- PLHÁKOVÁ, A. *Učebnice obecné psychologie*. Praha, Academia, 2007.
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha: Portál, 2014.
- ŘÍČAN, P., Krejčířová, D. a kol.: *Dětská klinická psychologie*. Praha, Grada 2006.
- THOROVÁ, K. *Vývojová psychologie*. Praha, Portál, 2015.
- VÁGNEROVÁ, M. *Obecná psychologie*. Praha: Karolinum, 2016.
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I.*, Praha: Karolinum, 2005.
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.* Praha: Karolinum, 2007.
- VYGOTSKIJ, L. S. *Psychologie myšlení a řeči*. Praha: Portál, 2017.
- WEDLICOVÁ, I. *Vývojová psychologie (určeno studentům oboru Učitelství pro mateřské školy)*. Ústí n. L.: UJEP, 2010.
- WEDLICOVÁ, I. *Sebepojetí dospívajících a způsob výchovy v rodině*. Ústí n.L.: UJEP Ústí n.L. 2008.